

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ТА СЕРТИФІКАТИ ТОВ «ТЕМІО»

Відповідно до прийнятого Україною курсу на європейську інтеграцію в даний час завершується перехід від сертифікації продукції по системі УкрСЕПРО до підтвердження її відповідності технічним регламентам. Технічний регламент - нормативно-правовий акт, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні процедурні положення, дотримання яких є обов'язковим.

Цілями технічних регламентів є захист життя та здоров'я людей, тварин і рослин, охорона довкілля та природних ресурсів, забезпечення енергоефективності, захист майна, забезпечення національної безпеки та запобігання підприємницькій практиці, що вводить споживача (користувача) в оману. Технічні регламенти розробляються на основі міжнародних стандартів, якщо вони вже прийняті або перебувають на завершальній стадії розроблення, чи їх відповідних частин.

Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (№ 124- VIII від 15 січня 2015) регулюються відносини, що виникають у зв'язку з розробленням та прийняттям технічних регламентів і передбачених ними процедур оцінки відповідності, їх застосуванням стосовно продукції, яка вводиться в обіг, надається на ринку або вводиться в експлуатацію в Україні, а також здійсненням добровільної оцінки відповідності.

Газосигналізатори ВАРТА виробництва ТОВ «ТЕМІО» підпадають під одночасну дію двох технічних регламентів: **Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки** (Постанова КМУ від 13 січня 2016 р. № 94. Далі – Технічний регламент № 94) й **Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах** (Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1055. Далі – Технічний регламент № 1055).

Пішли в минуле такі види метрологічної діяльності, як державна метрологічна атестація і державні приймальні та контрольні випробування ЗВТ. Для забезпечення єдності і точності вимірювань Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» (№ 1314-VII від 05.06.2014) визначив три види метрологічних робіт - **оцінка відповідності**, повірка та калібрування засобів вимірювальної техніки.

Також цей закон встановлює, що «..Оцінка відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів, у тому числі **первинна повірка** та затвердження типу засобів вимірювальної техніки, проводиться у разі, **коли це передбачено відповідними технічними регламентами**».

Технічний регламент № 94 встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, що призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології (далі - засоби вимірювальної техніки). Для забезпечення законного надання на ринок та/або введення в експлуатацію цих засобів вимірювальної техніки для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями необхідно проведення **обов'язкової оцінки відповідності** та нанесення відповідного маркування до введення продукції в обіг (експлуатацію) за відповідними модулями. **Модуль** – це комплекс уніфікованих процедур оцінки відповідності.

Цим Технічним регламентом **не передбачена первинна повірка** засобів вимірювальної техніки.

Згідно Технічного регламенту № 94 газосигналізатори «ВАРТА 1», «ВАРТА 2» й течепошукачі-газосигналізатори «ВАРТА 5» виробництва ТОВ «ТЕМІО» як засоби вимірювальної техніки, призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, на які поширюється дія Технічного регламенту № 94 и до яких можуть бути застосовано **процедури оцінки відповідності за модулем «В+F» або «В+D»**.

Відповідно до технічного регламенту передбачено **16 модулів** оцінки відповідності модулів оцінки відповідності.

Розглянемо основні модулі, що застосовуються під час оцінки відповідності газосигналізаторів «ВАРТА»:

Модуль «В» (перевірка типу). Перевірка типу - частина процедури оцінки відповідності, згідно з якою призначений орган досліджує технічний проект ЗВТ, який призначений для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, та перевіряє і підтверджує його відповідність вимогам Технічного регламенту.

Модуль «F» (відповідність типу за результатами перевірки ЗВТ). Відповідність типу за результатами перевірки ЗВТ - частина процедури оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує зобов'язання щодо:

- вжиття заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і контроль за ним забезпечували відповідність виготовлених ЗВТ затвердженому типу, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначених засобів;

- вживати всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес і контроль за ним забезпечували однорідність кожної виробленої партії, та надавати свої засоби вимірювальної техніки для перевірки у формі однорідних партій;

- нанесення знака відповідності і додаткового метрологічного маркування, передбачених Технічним регламентом, ідентифікаційного номера на кожний окремий засіб вимірювальної техніки, що відповідає типу, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту, що застосовуються;

- складання письмової декларації про відповідність в якій ТОВ «ТЕМІО» **заявляє і гарантує під свою виключну відповідальність**, що ЗВТ, які пройшли перевірку (дослідження і випробування кожного засобу вимірювальної техніки), відповідають типу, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначених засобів.

Модуль «D» (відповідність типу шляхом забезпечення якості виробничого процесу). Відповідність типу шляхом забезпечення якості виробничого процесу - частина процедури оцінки відповідності, за допомогою якої виробник виконує зобов'язання щодо:

- застосування схваленої системи управління якістю для виробництва, контролю готової продукції та випробувань засобів вимірювальної техніки;

- нанесення знака відповідності і додаткового метрологічного маркування, передбачених Технічним регламентом, ідентифікаційного номера на кожний окремий засіб вимірювальної техніки, що відповідає типу, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту, що застосовуються;

- складання письмової декларації про відповідність в якій ТОВ «ТЕМІО» **заявляє і гарантує під свою виключну відповідальність**, що засоби вимірювальної техніки відповідають типу, описаному в сертифікаті перевірки типу, та вимогам Технічного регламенту, які застосовуються до зазначених засобів вимірювальної техніки.

Процедура оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки суттєвим вимогам, що до них застосовуються, проводиться за вибором виробника шляхом застосування однієї з процедур оцінки відповідності. Керівництвом ТОВ «ТЕМІО» спочатку було обрано процедура оцінки відповідності за комбінацією модулів «**B+F**», а з 1 червня 2019 року, після схвалення уповноваженим органом ДП «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» системи управління якістю та отримання сертифікату схвалення, компанія «ТЕМІО» перейшла на оцінку відповідності по системі «**B + D**».

Відповідність газосигналізаторів «ВАРТА» всіх модифікацій вимогам Технічного регламенту № 94 було підтверджено встановленою процедурою оцінки відповідності призначеним органом (ДП «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів. UA.TR.001) з видачею сертифікатів:

за **модулем «В» «СЕРТИФІКАТА ПЕРЕВІРКИ ТИПУ»** (видається на термін, що становить 10 років від дати його видачі). Сертифікат перевірки типу отримано окремо по кожному типу газосигналізаторів:

- газосигналізатори ВАРТА 1 № UA.TR.001 166-18 Rev.1 від 26 червня 2019 року;
- газосигналізатори ВАРТА 2 № UA.TR.001 214-18 Rev.0 від 30 листопада 2018 року;
- течешукачі-газосигналізатори ВАРТА 5 № UA.TR.001 24-17 Rev.2 від 18 березня 2019 року;

за **модулем «Д» «СЕРТИФІКАТ СХВАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКОСТЮ»** №UA.TR.001 AQ 12 36-19 Rev.0 від 17 травня 2019 року (видається на термін, що становить 3 роки від дати його видачі з щорічним наглядом аудитором).

Газосигналізатори модифікацій «ВАРТА 1» та «ВАРТА 5» виготовляються у вибухозахищеному виконанні та мають відповідне маркування вибухозахисту. Їх відповідність вимогам Технічного регламенту № 1055 було підтверджено встановленою процедурою оцінки відповідності призначеним органом (ТОВ «СЕРТІС – ЦЕНТР», UA.TR.115) з видачею сертифікатів, що дозволяють експлуатувати дані прилади у **потенційно вибухонебезпечних середовищах**:

за **модулем «В» «СЕРТИФІКАТА ЕКСПЕРТИЗИ ТИПУ»** (видається на строк, що становить 10 років від дати його видачі). Сертифікат перевірки типу отримано окремо по кожному типу газосигналізаторів:

- газосигналізатори ВАРТА 1 № СЦ 18.0295 X (номер видання 0) від 23 липня 2018 року;
- течешукачі-газосигналізатори ВАРТА 5 № СЦ 17.0189 X (номер видання 1) від 04 грудня 2018 року;

за **модулем «Е» «ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ТИПУ** на основі забезпечення якості продукції» на газосигналізатори ВАРТА 1 і течешукачі-газосигналізатори ВАРТА 5 за № СЦ 17.E.034-2 (номер видання 2) від 20 грудня 2018 року.

З отриманням підтвердження відповідності газосигналізаторів Технічним регламентам, що до них застосовуються (сертифікатів які підтверджують встановлену процедуру оцінки відповідності), виробником ТОВ «ТЕМІО» було складено письмові декларації про відповідність для кожної модифікації газосигналізаторів (зберігається протягом 10 років після введення ЗВТ в обіг), копія якої поставляється з кожним газосигналізатором, якій вводиться в обіг.

Тобто, виробник шляхом складення декларації про відповідність бере на себе відповідальність за відповідність газосигналізаторів вимогам, встановленим Технічними регламентами.

Як підсумок. З введенням в дію Технічних регламентів змінився порядок введення продукції в обіг (експлуатацію). Технічними регламентами не передбачена первинна повірка засобів вимірювальної техніки. Тобто, сертифікати та повідомлення, які видані ТОВ «ТЕМІО» призначеними органами (ДП «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів», UA.TR.001 та ТОВ «СЕРТІС – ЦЕНТР», UA.TR.115) надали законні підстави ТОВ «ТЕМІО» скласти декларації про відповідність для введення в обіг (експлуатацію) газосигналізаторів модифікацій ВАРТА 1, ВАРТА 2, ВАРТА 5. Але у відповідності з наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.10.2016 р. № 1747 експлуатант зобов'язаний надавати ЗР ЗВТ, що перебувають у експлуатації на проведення періодичної державної повірки не рідше 1 раз на рік.